

..... Imię i nazwisko ucznia
..... Pełna nazwa szkoły
.....

Maksymalna liczba punktów	40
Uzyskana liczba punktów	

**KONKURS POLONISTYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH
ROK SZKOLNY 2022/2023**

ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 90 minut.
2. Zestaw konkursowy zawiera 6 zadań. Niektóre z nich zawierają podpunkty.
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. **Zadania zapisane w brudnopisie nie będą oceniane.**
6. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. **Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.**
7. Nie używaj korektora i długopisu ścieralnego.
8. W nawiasach obok numerów zadań podano maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

POWODZENIA!

ILE WIEMY O SOBIE?

Zadanie 1. (13 punktów)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst i wykonaj związane z nim polecenia.

*Jak łatwo może człowiek popsuć szczęście drugim
W jednej chwili, a życiem nie naprawi długim!
Jedno słowo Stolnika, jakże byśmy byli
Szczęśliwi! kto wie, może dotąd byśmy żyli,
Może i on przy swoim kochanym dziecięciu,
Przy swojej pięknej Ewie, przy swym wdzięcznym zięciu
Zestarzałby spokojny! może wnuki swoje
Kołysałby! teraz co? nas zgubił oboje,
I sam – i to zabójstwo – i wszystkie następstwa
Tej zbrodni, wszystkie moje biedy i przestępstwa!...
Ja skarżyć nie mam prawa, ja jego morderca,
Ja skarżyć nie mam prawa, przebaczam mu z serca,
Ale i on...*

<https://polska-poezja.pl/lista-wierszy/403-adam-mickiewicz-pan-tadeusz-ksiega-x->

a) (3 punkty)

Kto i do kogo kieruje swoją wypowiedź w zacytowanym fragmencie? W odpowiedzi odwołaj się do całego utworu Adama Mickiewicza.

b) (4 punkty)

Jakie wydarzenia ze swego życia i dlaczego przywołuje bohater w zacytowanym fragmencie? W odpowiedzi wykorzystaj znajomość całego utworu Adama Mickiewicza.

Zadanie 2. (5 punktów)

a) (1 punkt)

Podkreśl prawidłową odpowiedź.

W czasownikach *zestarzyłby*, *kołysałby* akcent pada na

- A. drugą sylabę od końca.
- B. trzecią sylabę od końca.
- C. czwartą sylabę od końca.

b) (1 punkt)

Podkreśl prawidłową odpowiedź.

Synonimem spójnika *zatem* jest spójnik

- A. oraz.
- B. albo.
- C. więc.

c) (1 punkt)

Podkreśl prawidłową odpowiedź.

Wyraz *nas* jest zaimkiem

- A. zwrotnym.
- B. rzeczownym.
- C. przysłówkowym.

d) (2 punkty)

Rozpoznaj, które z poniższych stwierdzeń są prawdziwe, a które są fałszywe. Postaw znak X w odpowiedniej rubryce tabeli.

STWIERDZENIE	PRAWDA	FAŁSZ
W słowie <i>drugim</i> nie występuje głoska nosowa.		
W wyrazie <i>zaraz</i> występuje utrata dźwięczności w wygłosie.		
W wyrazie <i>żyli</i> występują wyłącznie głoski dźwięczne.		
W wyrazie <i>jakże</i> występuje ubezdźwięcznienie postępowe.		

Liczba punktów			
a)	b)	c)	d)
.... / 1 / 1 / 1 / 2

Zadanie 3. (3 punkty)

W podanych zdaniach wystąpiły różne błędy językowe. **Zapisz zdania poprawnie, nie zmieniając ich treści.**

Soplicowie słynęli z umiłowania polskości, dlatego stary zegar kurantowy grał melodię *Mazurka Dąbrowskiego*, a na ścianach komnat wisieli narodowi bohaterowie.

Pan Tadeusz jest dziełem bardziej doskonałym niż utwory innych poetów epoki romantyzmu.

Zapraszając gości do Soplicowa, Sędzia przyjął ich po królewsku.

Liczba punktów
.... / 3

Zadanie 4. (4 punkty)

a) (2 punkty)

Podaj nazwy typów skrótowców.

GUS (GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY) – _____

RP (RZECZPOSPOLITA POLSKA) – _____

b) (2 punkty)

Podaj dwie różne zasady pisowni skrótów, w których zapisie nie stawiamy kropki. Do każdej zasady podaj dwa przykłady skrótów.

Zasady pisowni skrótów, w których nie stawiamy kropki.	Przykłady tych skrótów.

Liczba punktów	
a)	b)
.... / 2 / 2.

A ty dokąd,
tam już tylko dym i płomień!
- Tam jest czworo cudzych dzieci,
idę po nie!

Więc, jak to,
tak odwyknąć nagle
od siebie?
od porządku dnia i nocy?
od przyszłorocznych śniegów?
od rumieńca jabłek?
od żalu za miłością,
której nigdy dosyć?

Nie żegnająca, nie żegnana
na pomoc dzieciom biegnie sama,
patrzcie, wynosi je w ramionach,
zapada w ogień po kolana,
łunę w szalonych włosach ma.

A chciała kupić bilet,
wyjechać na krótko,
napisać list,
okno otworzyć po burzy,
wydeptać ścieżkę w lesie,
nadziwić się mrówkom,
zobaczyć jak od wiatru
jezioro się mruży.

Minuta ciszy po umarłych
czasem do późnej nocy trwa.

Jestem naocznym świadkiem
lotu chmur i ptaków,
słyszę, jak trawa rośnie
i umiem ją nazwać,
odczytałam miliony
drukowanych znaków,
wodziłam teleskopem
po dziwacznych gwiazdach,
tylko nikt mnie dotychczas
nie wzywał na pomoc
i jeśli pożałuję
liścia, sukni, wiersza -

Tyle wiemy o sobie,
ile nas sprawdzono.
Mówię to wam
ze swego nieznanego serca.

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

KONKURS POLONISTYCZNY

DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ

ROK SZKOLNY 2022/2023

ETAP WOJEWÓDZKI

Zadanie 1. (13 punktów)

a) (3 punkty)

Jeden punkt przyznajemy za podanie imienia i nazwiska bohatera bezpośrednio wypowiadającego się w zacytowanym fragmencie. **Jest nim Jacek Soplica (Ksiądz Robak).**

Dwa punkty przyznajemy za podanie imion (nazwisk) bohaterów obecnych przy spowiedzi Jacka Soplisy, czyli Księdza Robaka. Są nimi brat bohatera – **Sędzia Soplica i Klucznik Gerwazy zwany Rębajło** – ostatni sługa **Stolnika Horeszki.**

b) (4 punkty)

Dwa punkty przyznajemy za wskazanie dwóch wydarzeń ze swego życia, które przywołuje bohater (Jacek Soplica) w swej wypowiedzi.

Na przykład:

- miłość do Ewy - córki Stolnika Horeszki,
- zabójstwo Stolnika Horeszki (zabicie Stolnika Horeszki).

Dwa punkty przyznajemy za poprawne odwołanie się w wypowiedzi do innych informacji z utworu Adama Mickiewicza (na przykład: cech bohatera, jego przeżyć, uczuć, sytuacji i ich wpływu na dalsze losy bohatera) wskazujących przyczyny przywołania wydarzeń wymienionych w punkcie a).

Jeden punkt przyznajemy za odpowiedź zbyt ogólną, niepełną, w której brak poprawnych i adekwatnych wobec treści polecenia odwołań do treści utworu Adama Mickiewicza.

UWAGA:

Błędy rzeczowe dotyczące treści i interpretacji *Pana Tadeusza* obniżają ocenę wypowiedzi o jeden punkt.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną lub niezwiązaną z poleceniem.

c) (2 punkty)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne zacytowanie przykładu paralelizmu składniowego.

Jeden punkt przyznajemy za poprawne jednoznaczne określenie funkcji zacytowanego przykładu wskazanego środka stylistycznego w całym fragmencie.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź całkowicie błędną lub niezwiązaną z zacytowanym tekstem.

Przykład paralelizmu składniowego	Funkcja w tekście
<i>Ja skarżyć nie mam prawa, ja jego morderca,</i> <i>Ja skarżyć nie mam prawa, przebaczam mu z serca,</i>	Na przykład: - podkreślenie osobistego emocjonalnego charakteru przedstawionego wyznania; - wyolbrzymienie (hiperbola) emocjonalnego ładunku przeżyć i uczuć mówiącego w kontekście

	jego marzeń i nadziei; -nadanie wypowiedzi subiektywnego, ekspresywnego charakteru; podkreślenie cierpienia i bólu spowodowanego doznanymi krzywdami; -głęboko emocjonalne i szczere wyznanie własnej winy w kontekście przywołania idei przebaczenia; - zdynamiczowanie dramaturgii wypowiedzi; podsumowanie gradacji emocji i doznań bohatera.
--	--

d) 4 punkty

Jeden punkt przyznajemy za poprawne zastosowanie narracji pierwszoosobowej (wypowiedź w imieniu bohatera).

Jeden punkt przyznajemy za poprawne wykorzystanie w ocenie Stolnika Horeszki znajomości całego utworu Adama Mickiewicza w zakresie wyznaczonym w poleceniu (na przykład: wzajemne relacje bohaterów; cechy postawy Stolnika Horeszki wobec Jacka Soplisy; dążenia i zamiary Stolnika Horeszki oraz ich dramatyczne konsekwencje).

Dwa punkty przyznajemy za nadanie całej wypowiedzi charakteru ekspresywnego poprzez użycie różnych charakterystycznych dla tej funkcji języka środków stylistycznych, na przykład ekspresywizmów, pytań retorycznych, nacechowanych epitetów, słownictwa i struktur składniowych o charakterze oceniającym i wartościującym.

Jeden punkt przyznajemy za nadanie wypowiedzi charakteru ekspresywnego, jednak w realizacji tej funkcji brak zastosowania zróżnicowanych środków językowo- stylistycznych; odpowiedź jest niepełna; dominują nieuzasadnione powtórzenia tego samego lub tych samych środków stylistycznych; wypowiedź ma głównie charakter narracyjny.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź błędną lub całkowicie niezwiązaną z treścią polecenia.

Zadanie 2. (5 punktów)

a) 1 punkt

Prawidłowa odpowiedź - B

0 punktów - odpowiedź błędna

b) 1 punkt

Prawidłowa odpowiedź - C

0 punktów - odpowiedź błędna

c) 1 punkt

Prawidłowa odpowiedź – B

0 punktów- odpowiedź błędna

d) 2 punkty

Dwa punkty przyznajemy za odpowiedź bezbłędną.

Jeden punkt przyznajemy za odpowiedź, w której wystąpił jeden błąd lub wystąpiły dwa błędy.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź, w której wystąpiło więcej niż dwa błędy.

STWIERDZENIE	PRAWDA	FAŁSZ
W słowie <i>drugim</i> nie występuje głoska nosowa.		X
W wyrazie <i>zaraz</i> występuje utrata dźwięczności w wygłosie.	X	
W wyrazie <i>żyli</i> występują wyłącznie głoski dźwięczne.	X	
W wyrazie <i>jakże</i> występuje ubezdźwięcznienie postępowe.		X

Zadanie 3.(3 punkty)

Soplicowie słynęli z umiłowania polskości, dlatego stary zegar kurantowy grał melodię *Mazurka Dąbrowskiego*, a na ścianach komnat wisieli narodowi bohaterowie.

Soplicowie słynęli z umiłowania polskości, dlatego stary zegar kurantowy grał melodię *Mazurka Dąbrowskiego*, a na ścianach komnat wisiały portrety narodowych bohaterów.

Pan Tadeusz jest dziełem bardziej doskonałym niż utwory innych poetów epoki romantyzmu.

***Pan Tadeusz* jest dziełem doskonałym niż utwory innych poetów epoki romantyzmu.**

Zapraszając gości do Soplicowa, Sędzia przyjął ich po królewsku.

Zaprosiwszy gości do Soplicowa, Sędzia przyjął ich po królewsku.

Kiedy Sędzia zaprosił gości do Soplicowa, to przyjął ich po królewsku.

Po jednym punkcie przyznajemy za poprawny zapis każdego zdania.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź błędną lub całkowicie niezwiązaną z treścią polecenia.

Zadanie 4. (4 punkty)

a) 2 punkty

Po jednym punkcie przyznajemy za podanie poprawnych nazw podanych typów skrótowców.

GUS (GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY) - gloskowiec

RP (RZECZPOSPOLITA POLSKA) - literowiec

0 punktów przyznajemy za odpowiedź błędną.

b) 2 punkty

Po jednym punkcie przyznajemy za poprawnie uzupełniony wiersz tabeli.

Zasady pisowni skrótów, w których nie stawiamy kropki.	Przykłady skrótów.
Nie stawiamy kropki w skrótach, które zawierają pierwszą i ostatnią literę skracanego wyrazu.	mgr; dr; mjr; nr; wg
Nie stawiamy kropki po skrótach oznaczających jednostki miar i wag.	kg; cm; m; g; ha

0 punktów przyznajemy za odpowiedź błędną.

Zadanie 5. (4 punkty)

Dwa punkty przyznajemy za pogłębioną interpretację wskazanego w tekście zdania ilustrującego wzajemną relację oraz system wartości chłopca i starego rybaka Santiago.

Jeden punkt przyznajemy za odpowiedź zbyt ogólną, niepełną, jedynie dosłowną, w której brak odwołania do różnych aspektów wzajemnej relacji bohaterów; ich postaw, systemu wartości.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź błędną lub całkowicie niezwiązaną z poleceniem.

Dwa punkty przyznajemy za odwołanie się w odpowiedzi do treści i pogłębionej interpretacji przytoczonego fragmentu w kontekście znajomości całego utworu Ernesta Hemingwaya.

Jeden punkt przyznajemy za odpowiedź zbyt ogólną, niepełną, dosłowną, w której brak pogłębionego odwołania do przytoczonego fragmentu w kontekście znajomości całego utworu Ernesta Hemingwaya.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź błędną lub całkowicie niezwiązaną z poleceniem.

Zadanie 6. (11 punktów)

Analiza i interpretacja	Konteksty interpretacyjne	Kompozycja	Język wypowiedzi	Ortografia	Interpunkcja
..... / 4p. / 2p. / 1p. / 2p. / 1p. / 1p.

ANALIZA I INTERPRETACJA:

Cztery punkty przyznajemy, jeżeli uczeń w zredagowanej wypowiedzi:

- postawił tezę interpretacyjną, która znajduje potwierdzenie w tekście utworu;
- określił osobę mówiącą (podmiot liryczny) i krótko przedstawił bohaterkę wiersza;
- dostrzegł w utworze cechy stylu potocznego (cechy wypowiedzi reportażowej, dialog) odnoszące się do autentycznej historii, która stanowi podstawę kolejnych obrazów poetyckich i rozważań osoby mówiącej w wierszu;

- przedstawiona analiza utworu ma charakter funkcjonalny; wskazywane przez ucznia środki stylistyczne (na przykład pytania retoryczne, epitety, apostrofa, wykrzyknienia, wyliczenia, anafory, metafory) zostały wykorzystane **w pogłębionej interpretacji utworu** (na przykład podkreślenie dramaturgii i dynamizmu wydarzeń, refleksje podmiotu lirycznego wynikające z obserwowanej - opisywanej sytuacji, emocjonalność wypowiedzi zachęcająca odbiorcę do własnych przemyśleń, puenta podkreślająca filozoficzny, egzystencjalny charakter przedstawionych emocji i rozważań ;
- dostrzegł i zinterpretował przesłanie (przesłanie) utworu – „*Tyle wiemy o sobie, ile nas sprawdzono*” w kontekście refleksji podmiotu lirycznego i własnych przemyśleń inspirowanych przesłaniem utworu;
- wskazał funkcję tytułu i rolę struktury składniowej wiersza oraz charakterystycznych elementów wersyfikacyjnych w pogłębionej interpretacji przesłania utworu.

Trzy punkty przyznajemy, jeżeli uczeń w swojej wypowiedzi:

- postawił tezę interpretacyjną, która znajduje potwierdzenie w tekście utworu;
- określił osobę mówiącą (podmiot liryczny) i bohaterkę wiersza, a przedstawiona analiza utworu ma charakter funkcjonalny; jednak **nie wszystkie środki stylistyczne zostały przez ucznia wskazywane** (na przykład – pytania retoryczne, epitety, apostrofa, wyliczenia, anafory, wykrzyknienia, wyliczenia, metafory) i **wykorzystane w pogłębionej interpretacji wiersza i jednoznacznie powiązane z postawioną tezą**;
- dostrzegł charakterystyczne cechy stylu wypowiedzi podmiotu lirycznego w powiązaniu z jego osobistymi refleksjami i przesłaniem wynikającym z penty wiersza;
- dostrzegł i zinterpretował główną myśl (przesłanie) utworu – „*Tyle wiemy o sobie, ile nas sprawdzono*” w kontekście refleksji podmiotu lirycznego i własnych przemyśleń inspirowanych przesłaniem utworu;
- zinterpretował tytuł w powiązaniu z treścią utworu i jego strukturą wersyfikacyjną.

Dwa punkty przyznajemy, jeżeli uczeń w swojej wypowiedzi:

- postawił tezę interpretacyjną, która znajduje potwierdzenie w tekście utworu, jednak jej charakter (sposób ujęcia) jest rozproszony;
- określił osobę mówiącą (podmiot liryczny) i bohaterkę wiersza, a przedstawiona analiza utworu ma charakter funkcjonalny; jednak **nie wszystkie wskazywane** przez ucznia środki stylistyczne (na przykład – pytania retoryczne, epitety, apostrofa, wykrzyknienia, anafory, wyliczenia, metafory) **zostały wykorzystane w podjętej próbie interpretacji wiersza i jednoznacznie powiązane z postawioną tezą**.
- zinterpretował wybiórczo (powierzchnownie) wybrane fragmenty wiersza w odniesieniu do jego przesłania;
- odczytał tytuł utworu jedynie na poziomie znaczeń dosłownych.

Jeden punkt przyznajemy, jeżeli uczeń przedstawił wypowiedź, która jest jedynie próbą analizy i interpretacji wiersza Wisławy Szymborskiej; tekst wypowiedzi ma charakter

linearny, dominuje streszczenie poszczególnych fragmentów wiersza, brak funkcjonalnego wykorzystania wiadomości z teorii literatury i merytorycznego (logicznego) powiązania ich z interpretacją i przesłaniem utworu.

0 punktów przyznajemy, jeśli uczeń przedstawił wypowiedź całkowicie nie na temat.

UWAGA: Błędy rzeczowe obniżają ocenę wypowiedzi o jeden punkt w tym kryterium.

KONTEKSTY INTERPRETACYJNE:

2 punkty przyznajemy, jeżeli uczeń trafnie i funkcjonalnie odwołał się w swojej wypowiedzi do dwóch kontekstów interpretacyjnych (na przykład biograficznego, kulturowego, literackiego, filozoficznego, filozoficzno-egzystencjalnego) lub do różnych aspektów jednego kontekstu interpretacyjnego, ale w sposób pogłębiony, świadczący o zrozumieniu funkcji kontekstu w interpretacji przedstawionego utworu.

1 punkt przyznajemy, jeżeli uczeń przywołał jeden kontekst interpretacyjny, ale omówił go powierzchownie i nie wykazał jego pogłębionego związku z problematyką utworu.

0 punktów przyznajemy, jeżeli uczeń w swojej wypowiedzi nie odwołał się do żadnego kontekstu interpretacyjnego.

UWAGA: Błędy rzeczowe obniżają ocenę wypowiedzi o jeden punkt w tym kryterium.

KOMPOZYCJA - 1 punkt

Uczeń zachował trójdzielność kompozycji tekstu, wyodrębniając ją funkcjonalnie zastosowanymi akapitami.

JĘZYK - 2 punkty

Jeden punkt - zredagowany tekst charakteryzuje się **bogatym, funkcjonalnie zastosowanym językiem dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej, szczególnie w warstwie leksykalnej, frazeologicznej, składniowej.**

Jeden punkt – zachowana została poprawność językowa zapisu całego tekstu wypowiedzi (**dopuszczalne dwa błędy językowe jednoznacznie naruszające zasady polskiej frazeologii, leksyki, fleksji lub składni**).

ORTOGRAFIA – 1 punkt

Jeden punkt - **praca poprawna pod względem ortograficznym.** Dopuszczalny jeden błąd ortograficzny, niezależnie od jego kategorii.

INTERPUNKCJA – 1 punkt

Dopuszczalne trzy błędy interpunkcyjne wyraźnie naruszające obowiązujące w języku polskim zasady interpunkcji.